

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nax. Augenthaler & Emerio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsebet-körtl).
PREȚUL INSERTIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicație. Pub-
licații mai dese după tariful
și învoială. — **RECLAMER** pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

"GAZETA" iese în d. - car. și
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ril de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ril de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 48.

Brașov, Luni-Marti 2 (15) Martie.

1904.

Demonstrații la Praga și la Viena.

Cine nu știe de rōta lumii, pe care când unul suie, altul coboră? Nu încetase bine obstrucțiunea maghiară în camera ungară, când obstrucțiunea Cehilor din Reichsrath ajunse erăși în floare, în forma ei cea mai înăsprită ca obstrucțiune tehnică, culminând în continue votări nominale, ilustrate cu scene vehemente anume provocate de unii și alții mai neastemperați și mai băteuși dintre cei, cari dau lupta și cei cari pretind a se apăra numai.

Posițiunea și rolul celor din urmă revine de astă-dată partidelor germane, căci ofensiva au luat-o Cehii, având ca țintă răsturnarea guvernului Koerber și realizarea celor două postulate: limba de oficiu internă cehică și înființarea unei universități cehice în capitala Moraviei.

Inăsprirea relațiilor între Germani și Cehi nu-și găsește însă ațd espresiunea cea mai viuă în luptele din parlament, ci în frecările naționaliste în afară de parlament, er cu deosebire în demonstrațiunile studentesci dela universitățile din Praga și din Viena.

Se știe, că în Praga sunt universități paralele: una germană și alta cehică, precum aceste două neamuri ale Boemiei se împart deosebit ori paralel și în alte instituțiuni mai înalte. E lucru firesc deci, că tinerimea dela universitatea germană se desvōltă în spiritul național german, care, mai ales de un șir de ani încōce, a luat o nuanță mai șovinistă, mai extremă ca altă-dată, er de altă parte tinerimea dela universitatea cehică este învățată de sentimentele naționale cehice, cari asemenea n'au rămas neinfluențate de curentul extrem, ce s'a incubat tot mai mult și între Cehi. Șovinismul neamurilor din Boemia, ce-i drept, se deosebesce mult de cel unghuresc, dēr există în felinl său, ca product al antagonismului celui mare între rassa germană și slavă.

În Boemia Cehii vorbesc de pericolul germanizării tot așa cum Germanii accentuează mereu pe acela al cehizării. De aceea în luptele lor e greu a deosebi în tot-déuna pe atacător de cel atacat.

Așa e și la demonstrațiile studentesci din Praga. Când îi auțd pe Cehi vorbind, crețd că ei au fost cei provocați, er când cercetezi argumentele Germanilor, ți-se pare că numai Cehii au cauzat scandalele și esecesele pe piețele Pragei.

Grozav îi supēră pe Cehi când studenții germani, uniformați după obiceiul lor, fie-care cu eșarpa și cocorda societății lui, ies grupuri-grupuri și s'arată pe „Graben“-ul din Praga, marșând câte patru și câte opt în rând și cântând cântece naționale germane, — de nu chiar „Wacht am Rhein“ — ceea-ce se numesce nemțesce „Studenten-Bummel.“

O astfel de atitudine este privity de poporațiunea cehă ca pro-

vocătoare. Auțd ce se cuteze acești Nemți în capitala boemă, din care ei fac ațd abia a decea parte!

De aici apoi eșirea pe teren a studenției cehice și încercarea de a zădărnici pretinsa demonstrație germană. Intr'o ęi din urmă au fost mobilizate chiar și elevele școlilor cehice în scopul acesta.

Dēr decă în Praga există universități paralele, în Viena ar putē se esiste, căci numērul Cehilor și al altor Slavi la acēsta universitate atinge aprōpe jumētate din numērul tuturor ascultătorilor. Cine se va mira decī, că demonstrațiile dela Praga s'au transplāntat și la Viena, unde studenții germani, ca se dovedescă, că ei sunt stăpāni pe universitate, (deși acēsta era închisă), au ocupat rampa din fața ei și au stat acolo de dimineața până sēra ca se-o pāzescă, er când s'a apropiat armia Slavilor, la cari s'au alăturat și studenții italieni, s'a produs o ciocnire pentru posesiunea terenului din fața aulei, încāt în învălmășelă s'a surpat una din balustrade, cădēnd studenții unul peste altul, din norocire însă fără de urmări grave.

Poporațiunea Vienei nu s'a agitat ca cea din Praga la acest spectacol, nič atunci când studenții slavi și italieni au traversat cântând cântece naționale stradele ei. S'au făcut interpelări în cameră și Dr. Koerber a declarat că se va procede cu cea mai mare strictetă în contra demonstrațiilor.

În cameră continuă într'aceea obstrucțiunea. Cehii vor se-șd afirma puterea, er Germanii nu vor se ce-deze nimic din puterea ce-o esericită încă în împrejurările de ațd.

Brașov, 1 (14) Martie.

În ședința de Sămbătă a dietei, după-ce s'a votat și în a treia cetire proiectul despre contingentul de recruți, s'a început desbaterea asupra proiectului de indemnitate. Cu ocaziunea acēsta a luat cuvēntul și contele Albert Apponyi. El a declarat, că deōre-ce indemnitatea o consideră cestiuene de incredere, nu votēză proiectul. După acēsta Apponyi a făcut o aspră critică asupra activității de până acum a guvernului Tisza. L'a invinuit, că a deviat de la programul militar elaborat de comisiunea de 9, care a fost considerat ca minim al postulatelor naționale. În ton satiric s'a ocupat apoi de isbucnirile lui Tisza contra guvernului Szell, care a lucrat mai mult decāt Tisza. În consecență s'a ocupat cu individualitatea lui Tisza și cu trecutul său politic. Tisza nu se pōte desbăra de trecutul său plin de negațiuni față cu ori-ce reformă. — Tisza luând cuvēntul a polemizat cu Apponyi. Desbaterea asupra proiectului urmēză în ședința de ațd.

Partidul lui Banffy sporesce mereu, cum anunță diarele. Banffy însuși în fie-care sēră petrece la club, ironisând viu schimbările politice. Clubul noului partid are deja până acum 90 membri, — aprōpe toți candidați de deputați.

Intrunirea alegătorilor sași din țera Bârsei.

Brașov, 14 Martie 1904.

Pe ęina de eri, 13 Martie, orele 2 1/2 p. m. alegătorii sași ai celor două cercuri din Brașov, precum și cei din cercul Ghimbalului și Hermanului au fost convocați la o adunare în sala casei sociale (Gesellschaftshaus) din Bartolomeiū.

La ordinea ęilei era: 1) Chestiunea intrării deputaților sași în partidul liberal. 2) Pregătiri pentru alegerea din cercul I. Brașov, ce se va ține la 22 Martie. 3) Propunerii libere.

Punctul întâi a provocat o discuție mai bine de două ore, la care au luat parte mulți fruntași ai vieții politice șasescl. Spre a-se vedē ce dispoziție domnesce între Sașii din țera Bârsei față cu intrarea deputaților sași în partidul guvernamental, vom da aici un scurt raport asupra discuțiunei în jurul acestui punct.

După-ce deputatul Hinz a expus avantajele, ce rezultă din intrarea deputaților sași în partidul guvernamental, s'a urcat la tribună d-l predicator din cetate Scherg și într'o cuvēntare avēntată a vestețit intrarea deputaților sași în partidul liberal. D-l Scherg în zadar se intrēbă, cari au fi putut fi motivele acestui pas, nu le găsesc. Căci ce s'a petrecut în viața politică de la 1897 încōce, data exodului deputaților sași din acel partid? S'au mamaghiarisat numirile venerabile germane ale localităților. Orendi a fost condamnat și închis, pentru-că a tradus un articol dintr'un diar românesc, declarând în introducerea, ce i-a făcut, că nu consimț cu conținutul lui, îl publică însă pentru a se vedē amarăciunea ce stăpānesc inimile Romānilor. Liess a fost condamnat de asemenea într'un proces de presă. Er Lutz Korodi, condamnat la un an închisōre, a fost nevoit a se expatria. Sunt acestea fapte, cari ar putē motiva procederea deputaților Sași? Și apoi intrarea deputaților s'a făcut fără ca se fie întrebați alegătorii. De aceea face propunerea, ca intrunirea să exprime regretete sale pentru faptul, că li-s'a confiscat dreptul de a-se pronunța.

Deputatul Dr. Lurtz răspunde, că hotărērea de a intra nu s'a luat, decāt sub rezerva aprobării ulterioare a alegătorilor, cari sunt liberi astădri a desaproba ceea-ce au făcut deputații.

Prof. Lexen, urcându-se la tribună declară, că se alătură propunerii lui Scherg și citeză faptul depunerii mandatului lui Korodi, a cărui scrisōre adresată președintelui camerei nič nu s'a cetit în cameră, er dintre deputații sași nič unul nu a luat cuvēntul pentru Korodi, căci nu le convenia să combată guvernul, între sprijinitorii căruia se înrolaseră de curēnd. Citēză cuvintele deputatului Lurtz, care la 15 Februarie 1898, a motivat eșirea deputaților sași, asemēnând acest grup cu buchetul Makart.... Acuma a eșit din modă buchetul Makart!...

Dr. Lurtz, luând din nou cuvēntul spune, că el nu s'a schimbat, el tot așa își iubescē poporul, ca și mai înainte, și în interesul acestui popor a lucrat când a pleat pentru intrare. Atunci nu era timp să fie întrebați alegătorii, dēnsul însă a profitat de prima ocaziune, ducēndu-se în tōte comunele cercului său și declarând din capul locului, că își depune mandatul, în cas decă alegătorii săi l'ar desaproba. I-s'a votat însă încredere unanimă. Decă însă acuma majoritatea alegătorilor din celelalte cercuri îi dau vot de blam, declară că își va depune mandatul și nu va mai candida. D-l Lurtz spune, că nu el s'a schimbat, ci împrejurările s'au schimbat. La 1897 era la guvern pașca de la Bisrița, acuma însă era un altul la putere, care deși nu în cameră, dēr în particular i-a promis asigurarea drepturilor profesionale și în special ale confesiunei protestante, prin eșecutarea art XX din 1848.

Notarul public Schnell, luând cuvēntul face apologia procederei deputaților. Timpul era scurt și nu se puteau convoca alegătorii. Era vorba de 24 ore, decă era peste tot ca alianța acēsta să aibă vr'o valōre politică! Asemenea lucruri se vor repeta și în viitor. Cine combate acēsta, dovedesce, că vorbește despre un lucru, pe care nu-l pricepe, sēu este un fantasat, un zevzec politic. Propune a se trece la ordinea ęilei asupra propunerii lui Scherg.

Dr. Flechtenmacher ęice, că-i pare bine, că s'au găsit bărbați independenți, cari și-au ridicat vocea să protesteze. Cāt timp vor exista guverne inspirate de șovinism, cāt timp un președinte de tribunal refușă ori-ce hărtie de la partide, decă nu este scrisă unghuresce, și tot așa și pe terenul administrativ, cāt timp nu se va schimba sistemul — deputații sași n'au ce căuta în partidul guvernului. Acuma stăm însă în fața unui fapt împlinit și nu putem espune poporul unei nouē agitații electorale. N'avem, decāt să luăm în spinare ceea-ce s'a făcut.

Scherg. Procederea deputaților sași, cari încheie alianțe fără să întrebe pe alegători, ducē direct la pesimism. Protestēză în numele reputației poporului șasescl să se facă un asemenea joo frivol în numele lui. Decă poporul își vede drepturile astfel confiscate, va ęice: Ce-mi mai pasă! Nu-mi mai bat capul cu chestiuni electorale, și atunci ni-se pōte trimite un secretar de stat, pe care să-l alegem deputat, căci decă e vorba de a apăra interesele poporului prin intervenții particulare și nu în plină cameră — atunci secretarul de stat mai multă ispravă va putē face. D-l Schnell spunea, că era urgent să se facă intrarea în partid. Ce urgență așa grozavă era? Au nu avea guvernul o majoritate cuvērșitōre? Ce a făcut acēsta față cu obstrucțiunea? Se juca cu ea, ca mātă cu șōrecele, căci îi plăcea acest joc. Întru cāt a contribuit grupul Sașilor la înfrāngerea opoziției?

Wilh. Kopony, combate de asemenea intrarea deputaților sași în partidul liberal și propune a li-se esprima desaprobarrea.

Deputatul Dr. Schmidt, justifică intrarea, spunēnd, că Sașii sunt puțin și trebuie să se alătore unui partid mare, trebuie să fie prudentes et circumspecti, altmintrea vor ajunge să fie asupriți de Romāni (!). Sașii nu pot face decāt politică specifică șasescl și nu politică generală de naționalitate. Ori ce altă politică ar fi echivalentă cu sinuciderea. S'ar concentra ura tuturor politicienilor maghiari asupra noastră și guvernul pōte face mult rău, chiar fără să violeze legea.

Punēndu-se la vot propunerea lui Scherg, cu majoritate de voturi se trece la ordinea ęilei.

După acēsta și-a desvōltat programul d-l Traugott Copony și pe urmă d-l jude Arzt.

Adunarea, cu majoritate de 376 voturi (contra 71) primesce candidatura d-lui Traugott Copony. Înainte de acēsta însă s'a declarat ca obligator — ca toți să se supună votului majorității. Prin urmare nu se va pune altă candidatură.

Intrunirea a fost presidată de d-nul Carl Adam.

Rep.

Rēsboiul.

Lupta navală de la Port-Arthur — Bombardarea cetății.

Cu data de 11 Martie amiralul Alexiev a trimis la Petersburg următorul raport din Mukden despre lupta navală de la 10 Martie:

Amiralul Makarov, comandantul flotei rusescl din Port-Arthur, anunță cu data de eri (10 Martie) următoarele:

Cele 6 vase (torpilōre), din cari patru sub comanda generală a căpitanului

Matusevici, cari au eșit în largul mării în noaptea de 10 Martie (27 Februarie), au întâlnit torpilorele inimice urmate de crucișătoare. *A urmat o luptă viudă*, în decursul căreia torpilorul „*Vlastny*” asvirind o torpilă, a făcut să se scufunde un torpilor japonez. La reîntorcere torpilorul „*Steregetși*”, comandat de locotenentul *Sergeev*, a fost avariat, lăsându-l fără mașină, și începând să se scufunde. Celelalte 5 torpilore reîntrară în port la orele 8 dimineața.

Când situațiunea torpilorului „*Steregetși*” pără evidentă, am arborat pavilionul meu pe „*Novik*” și însoțit de crucișătorul „*Bojan*”, m'am dus în ajutorul torpilorului în primejdie. Cinci crucișătoare inimice ne despărția de „*Steregetși*” și tot-odată se apropia de noi o escadră inimică. *Nam putut scăpa torpilorului primejdiei. El s'a scufundat. O parte din echipagiul a fost făcut prizonier, er cea-laltă parte s'a înecat.* Pe vasele, cari au luat parte în atacul de noapte, a fost grav rănit un ofițer, er 3 în mod ușor. Numărul soldaților răniți seu uciși este de 18.

La 9 ore dimineața, 14 vase de războiu inimice, adunate în fața orașului Port-Arthur, au început bombardarea, care a durat până la ora 1 d. a. S'a calculat, că inimicul a asvirilit 154 proiectile de 12 policari. Avariile vaselor noastre sunt neînsemnate, ast-fel, că ele în tot momentul sunt gata de luptă. Perderile noastre sunt: 1 ofițer ușor rănit, 1 soldat ucis și 4 răniți. Focul bateriilor noastre *au silit pe inamic să se retragă și de la început se vedea, că bombardarea nu va avé efect.* Echipagiile vaselor noastre au manifestat semne veditate de curagiu. În ateliere nu s'a întrerupt munca, deși aproape de vase cădeau proiectilele. Se raportază că s'au zărit avarii importante pe crucișătorul japonez „*Tagasago*”, cari însă nu se pot preciza la o distanță de 50 cabluri. Câte-va proiectile au fost aruncate la o distanță de 12 chlm.

Comandantul din Port-Arthur raportează amănuntele următoare: Când inimicul deschise focul, bateriile noastre ripostară. Șese din vasele inimice s'au ascuns după capul Liaotșan de unde au deschis focul contra fortăreței.

Bombardarea a încetat la ora 1¼ după amiazi. Inimicul a aruncat 200 proiectile. Un obuz al unei baterii a pricnuit seriose stricăciuni unui crucișător japonez. Tunurile au operat cu cea mai mare esactitate.

Se mai raportează: O granată a esplodată în apropiere de casa avocatului *Șidorov*, care dimpreună cu soția sa au murit îndată. La gară două vagoane au fost stricate.

Literatură și știință.

Sistema ortografică a limbei române

de
Nc. Densușianu.

(Urmare)

„6. Sonul ж se va scrie tot de una cu j.”

In limba latină consonanta j era tot-de-una urmată de o vocală.

Vom scrie așa dar: jale, jurământ, judecată, etc.

Când însă la începutul cuvintelor, după sunetul j, cum se aude în vorbire, urmază o consonantă, atunci avem numai o simplă nuanță a lui ș, și va fi mai corect a se scrie cu ș: De exemplu: șder, șghiab (ital. scabbiato) în loc de jder, jghiab, etc.

„7. Sonurile ч și ц se vor scrie cu c și g înainte de e și i și cu ci și gi înaintea celor-lalte vocale. Când însă literele c și g au să sune к și г înaintea vocalelor e și i, se vor scrie cu ch și gh.”

Vom scrie dar: cine, ginere, cępă, gênă, ciaslov, ciocărlă, ciută, giam, Giurgiu, cheie, unchiă, ghem, ghindă, etc.”

Avem aici o vechiă regulă ortografică a limbei române, introdusă încă de Șincai la a. 1804¹⁾, și care a fost adoptată și de Societatea academică română în a. 1867.

In limba română nu numai vocalele dar și consonantele au diferite modulațiuni. Nu trebuie așa dar să se confunde gi cu j din terminațiunea unor cuvinte nouă, cum sunt: colegiū, cortegiū, avantađiū, manegiū și altele, pe cari dacă le întrebuițăm, va trebui să le scriem cu gi, (giū), er nu cu j: colej, cortej, etc.

„8. Sonurile ш și щ se vor scrie tot-de-una cu ș și ț, adecă s și t însemnate cu sedilă francesă.”

„Pentru sonul з se admit două scrieri. „Acolo unde flexițiunea română i-l arată „ca provenind dintr'un d, se va scrie cu „d; asemenea acolo unde se arată d, fie și „din cuvintele primite în limba română ca „neologisme; în cele-lalte casuri se va scrie „cu z.”

„De exemplu: cređi, verđi, đeu, đioa; însă: zimbesc, zălog, lucrez, „botezat.”

Inlocuirea sunetelor ш, ц și з cu literele ș, ț, đ subsemnate cu sedile, a fost introdusă în ortografia română încă de Petru Maior în *Lexiconul* publicat la Buda în a. 1825²⁾. Densul seria: a, đ, m, đia-đi, Đeu, țera, șed, șepte, etc.

Din punct de vedere al ortografiei și al gramaticii, sunetul și nu formeză o literă deosebită alfabetică, ci este numai o simplă nuanță a lui s, care de regulă, când urmază după dēnsa un i, seu un e cu i latent, un ce, ci, ori un te, ti, se pronunță ca ș. De exemplu: ascuns, ascunș, șed, în loc de sied (lat. sedeo), romănesce, romănesci, scire, aștern (ad-sterno), șterg (ex-tergo), ușă (ostia), veșmēnt, în loc de vestiment (vestmentum), lăudași (laudasti), điseși (dixisti).

Italienii încă au sunetul acesta, pe care însă densii i-l scriu cu sc. D. e. uscire, rom. eșire.

De altminterea întrebuițarea lui ș cu sedilă este numai o simplă ușurare pentru cei, cari înveță să citească.

Pentru toți cei alaiți sedila este de prisos, și am puté într'o sistemă ortografică întemeiată pe regulile gramaticale să ne lipsim de această formă neestetică, înlocuind pe ș cu simplul s³⁾.

¹⁾ Epistola Georgii de Sinkai ad spect. et clariss. virum Ioannem de Lipszky, Buda, 1804, pag. 8: In casu, quo scribendum esset КѢ, КИ, vel ГѢ, ГИ, scribatur che, chi et ghe, ghi more Italarum.

²⁾ *Lexicon valachico-latino-hungarico-germanicum*, Buda, 1825, p. 108: P, q sicut Latinorum Z, ac Cyrillicum Z, S, ș sicut Hungaricum sch, Germanicum seh, Cyrillicum ш, et Italicum s ante ce, ei, T, ț sicut Latinorum t ante i sequente post i vocali, et sicut Hungaricum tz, Germanicum z, ac Cyrillicum ц.

³⁾ Cestiunea, dacă literele d, t, s, sunt a se scrie în anumite casuri cu sedile, ori nu, se debătuse și în sinul Societății academice la anul 1869. Noi reproducem aici următorul extras din discuțiunile urmate în această privință, precum și rezoluțiunea, ce s'a votat:

„Urmăză desbaterea asupra proiectului comisiunii... Obiectul discuțiunii este: dacă să se admită măcar în mod provisoriu cedilele „la literele đ, ț, ș, când aceste au sunetul accidentale de đ, ț, ș. D-l Heliade din punctul de vedere al derivațiunii și al clasicului nu este pentru admiterea cedilelor, de o cam dată, însă ar vré „a le lepăda numai la finalele substantivelor, adicé „tivelor și verbelor, când đ, ț, ș, sunt urmate de „i, în tóte cele-lalte locuri le-ar mai conservá „încă pentru a evita confusiunea în pronunția „țiune; cu tóte aceste va votá cu majoritatea „pentru suprimarea lor... D-l Massimo nu admite cedilele, pentru-că sunt contra geniului, contra rațiunii limbei române, și cari de altminterlea nu ar ajutá întru nimica „regulării fonetismului, dară ar încurca derivațiunea și etimologismul... D-l Șion admite în „total reflexiunile și logica inesorabilă a d-lui „Massimo. Nu este partisan călduros al șemnelor „dise cedile... Cu tóte aceste se preocupá de „idea, că lipsa unor asemenea semne ar aduce o „mare greutate și confusiune în sistema învețării „mētului primariū, considerațiune demnă „de a atrage atențiunea unui corp doct ca Societatea academică... D-l Babesia susține părărea d-lui Heliade pentru admiterea cedilelor în „casuri de necesitate... D-l Hodosiū,

Vom urma însă modul de scriere al Academiei și vom conserva pe ș, până când cu timpul vom ajunge cu toții la convingerea, că semnele prea multe puse de-asupra și de de suptul literelor latine dau nu numai un aspect neestetic, dar tot-odată și neromanic limbei noastre.

In limba română litera t, urmând un i, seu un e cu i latent, capetă sunetul de u (t). D. e.: ție (tibi), avut, avuți, avuție, țără, în loc de tiără (terra), țermure (terminus).

Sunetul z, în limba română este numai o alterațiune a lui đ, sub influența retroactivă a lui i și e.

Latinii cei vechi încă nu avuse pe z. Autorii romani introduseră această literă numai în timpul lui August, împrumutând-o pentru sunetul de dz, seu s.⁴⁾

„La Român”, scrie Petru Maior, „sunetul z, se reduce tot-de-una la s, seu „la đ subnotat, de óre-ce sunetul acesta „din cuvintele romănesci i-l aflăm în limba „latină scris tot-de-una seu cu s, seu cu „đ. Așa d. e.: sēru (pronunță zēru) La-tiniți diceau serum, đicere (pronunță „zicere) la Latini dicere. Stând ast-fel „lucurile ori-cine póte vedé, că litera z „se póte eliminá, și cu timpul va trebui „să se elimineze din ortografia română, „fiind-că în limba română nu există nici „un cuvēnt, pe care Latiniți să-l fi espri-mat cu z. er în cuvintele grecesci densii „întrebuițau pentru z, seu pe s, seu „pe d.”⁵⁾

După regulile ortografice stabilite de Academia română sunetul z se va scrie cu đ;

a) când el derivă din đ, în marginile etimologiei române, D. e.: vëndare (vënd), cređmēnt (cred);

b) unde sunetul z se arată a fi din đ, fie în cuvinte de origine latină, cum sunt: đeū (deus), đi (dies), đic (dico), đece (decem), rađă (radius), fie în neologisme, d. e.: điariū, điarist (de la đi).

Prețuind limba română ca cel mai scump tesaur, ce ne-a rămas de la strămoși, va trebui tot ast-fel să prețuim și să respectăm în scriere legile ei istorice, și să facem cât mai puțină întrebuițare de o literă, care nu aparține sistemii latine, care ne este cu totul superfluă, mai ales când avem pentru același sunet și litera đ.

(Va urma.)

Instalarea noului fișpan.

Brașov, 11 Martie n.

Étă încă unele momente mai remarcabile de la instalare. Revin puțin la vorbirile din congregație.

Cel dintăiū, care a luat cuvintul după discursul-program al fișpanului, a fost d-l *Iuliu Moor*, care a vorbit din partea Maghiarilor.

D-l Moor spune, că a luat cu plăcere asupra sa sarcina de a saluta pe noul fișpan, mai ales fiind-că persóna d-sale îi inspiră încredere.

Doresce d-lui fișpan, ca în hotărârile ce are să le ia în guvernarea comitatului, în tot'dauna să urmeze inspirațiunea inimii și conștiinței sale și nici odată altor inspirațiuni. Apoi continuă:

„Decă, ilustre domnule, nu veți asculta, decât de această voce, atunci privind împrejur în mijlocul nostru, îndată vă veți convinge, că n'ați venit între ómeni răi. Vă veți convinge, că acest oraș și comitat, ale căror nume fama rea de atâtea ori le-a purtat pe aripele sale, atât în privința administrației, ce se află în mâni escelente,

„Romanu, Ionescu, Caragiani și Barițiū vorbesc contra admiterii cedilelor... Discuțiunea se închide... D-l Laurianu đice, că „în cât pentru D-lui nu află cedilele de trebuință, „a fost însă preocupat pentru publicul cetătoriu... Se face apelul nominal... Președintele anunță suprimarea cedilelor la „đ, ț, ș, cu 10 contra 2 voturi (Annalele Societății academice. Seria I. Tom. I. 1867, p. 242—246).

⁴⁾ A se vedé mai sus punctul 4.

⁵⁾ *Lexicon valachico-latino-hungarico-germanicum*. Buda, 1825, pag. [41. — Tot ast-fel Cipariu admite pe z numai pentru cuvintele romănesci de origine grecescă și pentru cuvintele străine (Gramatica limbei române, Bucuresc, 1869, p. 146).

cât și în privința vieții sociale, a spiritului de jertfă și a susceptibilității pentru tot ce e bun și frumos, cu drept cuvēnt se póte clasifica în rindul orașelor și comitatelor model.

„Vé veți convinge că populațiunea ce e drept se împarte în trei limbi și că se deosebesce în sentimente, concepțiuni și năsuințe, dēr pururea se unesc în iubirea de patrie și în respectarea legilor și nu este nimeni între noi pe teritoriul acestui oraș și comitat, care ar vré altceva, decât desvoltarea liberă a individualității sale de rassă și consolidarea ei în cadrul legilor¹⁾ spre fericirea orașului și comitatului și spre gloria patriei noastre comune ungare.

„Ilustre Domnule! 24 de ani am petrecut în acest oraș în mijlocul naționalității. Și anii, ce au sburat și cari m'au hărăzit în schimb învețătura, că trebuie să ne apropiem de frații noștri de altă limbă cu inimă simțitoare, cu iubirea caldă și cu voința inexorabilă de a face dreptate și trebuie să privim la năsuințele lor cu ochi curați și nepreocupați și nu cu ochi vecinic bănuiitori, pentru ca să punem în valóre comóra ce se află întrēnșji spre binele patriei comune ungare.”

Mai departe đice, că nu se 'ndoesce, că d-l fișpan înaintea căruia nu sunt necunoscute aceste raporturi, cu tactul și înțelepciunea ce îl caracterizează veți găsi căile și mijlocele spre a conserva și pe mai departe pacea și concordia în sinul poporațiunii comitatului.

D-l Moor spune apoi, că a lăsat la urmă a vorbi despre Maghiari. Aceștia nu doresc ca fișpanul să-i împărțască de favoruri deosebite, numai pentru-că după sângerii sunt mai apropiați. Dorosc numai ca prin guvernare înțeleptă, să le dea puțința a lucra pentru neamul și patria lor maghiară nesuperați.

După I. Moor a vorbit avocatul *Adam* din partea Sașilor, care după ce a arătat că conaționali săi, deși au intrat în partidul guvernului, nu vor renunța niciodată la păstrarea limbei și culturii lor germane, a accentuat de repetite ori, că Sașii nu voiesc să fie maghiarizați.

* * *

La recepțiunea diferitelor deputațiuni merită a fi remarcat, că deputațiunii bisericii evang. săsesce conduse de presbiterul Dr. Fr. Obert, Dr. Székely a răspuns, că această biserică e menită aici a purta rolul conducător și și-a reamintit cu plăcere timpul, când densul (fișpanul) a fost elev al gimnaziului ev. săsesc de aici.

Deputațiunii comunității israelite a răspuns fișpanul, că pe cât cunoșce pe Evreii maghiari, ei sunt buni patrioți și va sprijini năsuințele lor. Deputațiunii corporațiunii și funcționarilor comitatului, condusă de d-l viceșpan, fișpanul a răspuns între altele, că ar trebui să îngrijască, ca în consfătuirile lor să se abțină de a face ori-ce politică. Cunoșce poziția grea a corpului funcționarilor și o va sprijini în tótă privința.

Deputațiunii conduse de primarul orașului Fr. Hiemesch i-a đis, că trebuie să se facă tot posibilul, ca Brașovul cu poziția sa favorabilă să atragă cât mai mult pe streini în timpul de vară.

* * *

La banchetul, ce l'a dat noul fișpan cu această ocaziune, a fost rezervat în program, de către comitetul aranșator comitatens, fie-căruia din cele trei limbi protocolare ale comitatului câte un toast. Vorbirea germană a ținut-o dechantul ev. sās. d. Franz *Herfurth*, cea maghiară Dr. *Vajna Gabor*, er preotul din Satulungul Săcecelor, d-l *Romu Verzea*, a rostit în limba română următorul toast, care a fost singura vorbire română la această masă:

Ilustre Domnule Prefect! Frumósă sērbare și mare bucurie e điaua de astăzi pentru mulți dintre cei de față și pentru mult popor din acest comitat.

Pentru noi însă, pentru Români, cei mai vechi bășinași ai acestui colț de țără, serbarea și bucuria đilei de astăzi este încă în tainele viitorului.

Prea am fost și suntem năcăjiți, prea am avut multe decepții de întâmpinat,

¹⁾ Subliniám aceste cuvinte și le luăm cu plăcere la cunoștință, ca nouă profesiune a d-lui Moor, care altă-dată nu vorbea așa. — Red.

²⁾ „Br assoi Lapok” de la 10 Martie a. c.

decât ca după atâtea vremuri grele și zile de încercare, să putem prinde nădejde de-sevîrșită în serbarea și bucuria trecătoare a unei zile. Noi vom serbători numai ceea ce dăm și cu noi vor serbători și toți fiul cei buni ai acestui comitat. când respectându-ni-se drepturile noastre de popor băștinaș, ascultându-ni-se justele noastre pretențiuni și ținându-se seamă de calitățile și însușirile aale ale neamului nostru, vom fi chemați la o viață nouă și comună cu frații noștri Maghiari și Sași, viață al cărei temelii să-l formeze respectul reciproc al dreptului, legii și limbii.

Aceea va fi ziua serbării celei adevărate și a bucuriei celei trainice și durabile, și pe care numai viitorul ar putea aduce. Eță de ce dăm, că pentru noi serbarea și bucuria zilei de astăzi e încă în tainele viitorului.

Dér Ilustritatea Văstră aveți puțință să contribuiți mult în a pregăti această mare serbătoare. Faceți-o, căci la lucrarea Văstră veți ave concursul tuturor elementelor de ordine și de progres, între cari veți număra și pe poporul român. Veți vedé cum acest popor, la care alipirea și credința cătră tron, patrie și limba sa maternă sunt oele dintăiū virtuți cetățenești, va să se-și elupte cu onore partea sa în stăruințele leale și devotate pentru a pune temelie trainică mulțumirii, bunăstării și fericirii obștesci.

Er decât în intențiunile sale bune acest popor va fi secundat și de celelalte popore conlocuitoré, atunci să fiți siguri, d-le prefect, că ziua bucuriei va trebui să soséască și pentru noi cu un ceas mai în grabă și serbarea și bucuria de adă va fi atunci preludiul serbării și bucuriei de apoi.

Pentru plinirea acestora urez Ilustrității Văstre spor și succes, ér nouă celor de trei limbi și de trei neamuri pace și bună înțelegere! Să trăiți!

SCIRILE DILEI.

— 1 Martie v.

Sedința Academiei române. Vineri, Academia română a ținut sedință publică, sub președința d-lui Aurelian. Dr. Atanasie Marienescu, și-a desvoltat disertațiunea sa despre: *Ilirii, Macedo-Români, Albanesi*. D-l Marienescu a vorbit despre coloniile romane, făcând istoricul acestor popore, și spunénd că ar trebui făcute cercetări mai amănunțite și mai întinse, deorece pe socotéla lor s'au debitat multe fantasii. Conferențiarul a arătat rolul, pe care aceste popore l'au jucat pe timpul războiului civil dintre Cesar și Pompeiu, do-béndind în schimb multe drepturi, între cari și „*ius civitatis*” adecă dreptul de cetățén. Vorbind despre Macedo-Români séu Cuțo-Vlahi, d-l Marienescu arată vechimea lor în Macedonia, căci de pe la anul 145 încóce se găsește urme de Români pe acolo. Arată în fine luptele dintre aceste 3 popore pentru stăpânirea Macedoniei și încheie cu Albania, arătând situația acestei țeri, precum și rolul, pe care l'a jucat acest popor în trecut.

A doua prelegere populară ilustrată cu ajutorul aparatului „Skiptikon”, a avut loc eri (Duminecă) séra în școla primară gr. or. română din Brașovul-vechiu. Prelegerea a fost deschisă de d-l prof. N. Bogdan, secretarul despărțământului „Asociațiunei”, care a arătat în liniamente generale chemarea „Asociațiunei” și însemnătatea prelegerilor populare. După acésta d-l prof. A. Ciortea, și-a ținut prelegerea. Într'o serie de 20 tablouri bine reușite d-l Ciortea a ilustrat cu ajutorul aparatului „Skiptikon” scenele mai importante din răsboiul ruso-româno-turc din 1877 după textul opului d-lui Coșbuc „Povestea unei coróne de oțel”. În timp ce d-l prof. Ciortea esecuta proiecțiunile interesante, elevul din cl. IV reală George Armășar cetea textul corespunzător. La sfîrșitul prelegerii a esprimit părintele Maximilian d-lui conferențiar mulțămita poporului din Brașovul vechiu. Poporul numeros, care de-abia încăpuse în sala școléi, a urmărit cu o deosebită atențiune și plăcere prelegerea isbuoind, la fine în strigăte nesfêrșite de „Trăescă”. Viitóre prelegere va ave loc Duminecă în Dêrete despre „Dunărea ungurécă” și „Dunărea românescă”.

President al Camerei advocaților din Brașov în locul decedatului advocat Harmath a fost ales în ședința de eri a acestei camere vicepresidentul de până acum, d-l advocat Simeon Damian.

Stipendii pentru școlarii și ucenicii români de meserii. Comitetul bisericeii Sf. Nicolae din Scheiū a decis în ultima sa ședință ținută Sâmbătă séra în 28 Febr. v. publicarea concursului pentru stipendiile devenite vacante, cari se acórdă elevilor de la școléle noastre centrale și ucenicilor de meserii. Petițiile au să se înainteze până în 15 Martie v. d-lui epítrop Dumitru Lupan. Se atrage totodată atențiunea părinților, cari vréu să-și dea copiii lor la meserii, ca să se pună în înțelegere cu d-l epítrop Lupan, pentru a evita îmbulzela prea mare la una și aceeași meserie. Decisiunea acésta a comitetului a fost publicată și esplícă de părintele Dr. Saftu eri în biserică. Inregistrând acésta scire, atragem și noi atențiunea părinților din parohia Sf. Nicolae, ca să nu întârșie cu anunțarea și să-și dea copiii la meserii, ca astfel să se crească o démnă succrescénță de meseriași, care pentru noi Români este de o deosebită importanță.

Concertul Reuniunii române de cântări din Brașov va ave loc — după cum suntem informați — *Joi în 11 (24) Martie* a. c. Programa concertului o vom publica în unul din numerii viitori.

Numiri la universitatea din Budapesta. Dilele acestea s'au făcut câteva numiri la unele catedre universitare. Așa la facultatea de teologie s'a numit Dr. Prohazka (dogmatică), Dr. Karásonyi (istorie), Dr. Kiss (filosofie). La facultatea filosofică a fost numit Alexander Bernat la catedra istoriei filosofiei. Numirea lui Alexander este salutată de diarul „E—g” cu multă bucurie, ca un semn, că pentru a ajunge la o catedră universitară, Evreul nu mai este nevoit a-și pleca capul asupra cristelităței. Afară de Alexander — dice „E—g” — avem mai mulți Evrei, cari ocupă catedre universitare, fără ca să-și fi aplecat capul asupra cristelităței și cari au purtat renumele sciinței maghiare în tótă Europa, ca d. e.: Goldziher Ignacz, linguistul, Marczali Henric, cercetătorul istoriei, și Fayer Lászlo, adéncul cunoscător al dreptului penal...

Conscripția poporațiunei. În urma ordinului Nr. 1136 pres. al ministrului ungar de culte, se îndatoréză învêțătorii școlélor populare a da mâna de ajutor la conscripția poporațiunii, ce se va face în timpul dintre 15—31 Martie n. cu scopul de a se câștiga datele trebuinciose la plănuita reformă a dreptului electoral dietal.

De la Curtea cu jurați. Sâmbătă s'a judecat la curtea cu jurați din Brașov procesul lui Petru Mireș din Satulung, care din gelosie și-a maltrat nevasta, așa că în urma leșiunilor în scurt timp a murit în spitalul din Brașov. D-l advocat I. Lengeru a pledat, relevând gelosia extremă a lui Mireș și starea de beție în care a săvîrșit faptul. Mireș a fost condamnat la 8 luni închisóre.

Notar public infruntat. D-l Iuliu Klopper notar public r. din Lăpușul unguresc a avut odată pertractare de mósținire în comuna Glod (Solnoc-Dobéca). Ómenii, cari erau chemați la pertractare erau de față, d-l Klopper însă le-a dis: „Ați adus bani? Care n'are bani, póte să plece, că în cinste nu pertractăm.” Cățiva, cari nu aduseră cu sine taxa cerută de notar, au și plecat, ér d-l Klopper a scris în procesul verbal, că nu s'au prezentat. În urma unei denunțări anonime, s'a ordonat ancheta, ér rezultatul acestei anchete indevplinite de cutea de apel din M. Ósorheiū a fost, că d-l Klopper a fost dojenit și condamnat la amendă de 567 cor. Curia a confirmat dojana, de la amendă însă l'a absolvat.

Transferări. Cetim în „Monitorul óstei” (Verordnungsblatt): D-l Dr. Nicolae

Vraciu medic de regiment cl. I. de la div. art. regim. Nr. 12, a fost permutat pe ziua de 1 Aprilie la regimentul de infanterie cavaler de Pitreich nr. 63. (cadrul bat. de rezervă). În locul d-lui Dr. Vraciu a fost transferat Dr. Aurel Maniu medic de reg. cl. II fost până acuma la bat. de pioneri nr. 10. D-l Dr. Flaviu Popu medic sup. (Oberarzt) în serviciu la reg. de inf. bosniac nr. 3, a fost transferat la regim. de inf. nr. 5. Dr. Aurel Anca medic de reg. cl. I de la reg. de inf. nr. 51 la reg. 62

Premiat de patru ori De curénd s'a acordat premiul numit „Banffy Dezsó” autorului celei mai bune drame istorice. Acesta a fost Földes Imre, un funcționar de bancă în etate de 23 ani, care în scurt timp a obținut și de la Academia maghiară trei premii după oaltă tot pentru drame istorice. Diarul „E—g” scriind despre acésta, relevéză cu emfasă, că Földes e evreu și că mai înainte se numea Fleischmann.

Tâlhărie. Beniamin Nemeș, calfă de măcelar din Clușii, s'a alăturat Joia trecută economului Vasilia Botinaș tot din Clușii rugându-l să mergică cu el să-i ajute ca pricipetor a cumpéra nisce boi. Pe drum Nemeș scápă pe neobservate un portofel, pe care îl ridică în vederea lui Botinaș, ca și cum l'ar fi găsit, și îl invită pe malul Someșului să împartă conținutul. Ajunși aici Nemes sări împreună cu un oomplie al séu, care aștepta, asupra Românilui și maltratându-l, l'au jefuit de suma de 226 coróne, ce avea la sine. — Poliția a pus mâna pe Nemes și l'a arestat.

»Albina«

instituit de credit și economii în Sibiiu.

Raportul consiliului de administrațiune cătră adunarea generală ordinară din 26 Martie 1904.

— Fine —

Distribuirea profitului net: Relativ la distribuirea profitului net de 252,983-40 cor. ne luăm voce a face următoarea propunere: 1) Să se deé acționarilor dividenda de 5% provédută în § 62 din statute după capitalul social de cor. 1.200,000, cor. 60,000 — II. Restul de cor. 192,983-40 să se împartă cum urméză: 1) 18% tantiemă statutară (§. 62, b. c. d. e. f.) membrilor direcțiunei comitetului de supraveghiere și funcționarilor institutului 34,737-01 cor. 2) Remunerațiune funcționarilor fără drept de tantiemă și servitorilor cor. 2,260-3) Pentru scopuri de binefacere cor. 16,400 4) Fondului de pensuni al funcționarilor cor. 21,586-39 6) Supradividendă acționarilor cor. 108,000.

Primită acésta propunere, dividenda anului 1903 va fi tot ca în anul precedent de cor. 28 de acție și se póte ridica imediat după adunarea generală.

Fondul special de rezervă va fi de cor. 203,277-25.

Fondul de pensuni al funcționarilor de cor. 437,924.

Terminând vé prezentăm rațiociniul cu tóte conturile sale, rugându-vé ca după ce veți fi ascultat și raportul comitetului de supraveghiere, să binevoiți: 1) a aproba bilanțul încheiat cu 31 Decemvrie 1903 și a da direcțiunei și comitetului de supraveghiere absolutoriu pentru gestiunea lor pe anul espirat; 2) a primi propunerea noastră cu privire la distribuirea profitului net; 3) a distribui suma destinată pentru scopuri culturale și de bine-facere; 4) a fixa prețul marcelor de presentă pe anul curent; 5) a primi propunerea noastră cu privire la augmentarea fondului de garanție al scrisurilor fonciare; 6) a alege 2 membri în direcțiune cu mandat pe 6 ani.

Din ședința direcțiunei, ținută la 23 Faur 1904.

Iosif St. Șulufiu m. p. Cosma m. p.
președinte. dir. esec.

II. Propunere pentru distribuirea cotei de binefacere de cor. 16,400.

1) Mesei studenților cor. 6000. 2) Fondului de clădire al bisericicii catedrale gr. or. din Sibiiu din cor. 10,000 rata II de cor. 3000. 3) Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român pentru școla civilă de fete cor. 2000. 4) Școléi reuniunii femeilor române din Sibiiu cor. 600. 5) Internatului reuniunii femeilor române din Brașov cor. 400. 6) Societății „România Jună”, Viena cor. 200. 7) So-

cietății „Petru Maior”, Budapesta cor. 200 8) Tinerimii universitare din Clușii cor. 200. 9) Societății academice „Carmen Sylva” din Graz cor. 100. 10) Alumneului din Timișóra cor. 200. 11) Internatului gr. or. din Beiuș cor. 200. 12) Studenților morboși din Brașov cor. 200. 13) Studenților miseri din Blășiū cor. 200. 14) Fundațiunei studenților din Brad cor. 200. 15) Reuniunii Române de musică din Sibiiu cor. 200. 16) Reuniunii române de musică din Brașov cor. 200. 17) Reuniunii de agricultură din Sibiiu cor. 200. 18) Reuniunii pentru înfrumșetare orașului Sibiiu cor. 200. 19) Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Brașov cor. 100. 20) Reuniunii igienice Sibiiu cor. 100. 21) Gremiului comercial Sibiiu cor. 100. 22) La dispoziția direcțiunei cor. 1600. Total 16,400—coróne.

III. Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Avem onore a raporta, că în decursul anului 1903 am esaminat tóte operațiunile institutului și le-am aflat în deplină ordine, asemenea am scontrat cassa și valorile, gășindu-le în consonanță cu registrele purtate esact.

Singuraticéle posiții din conturile bilanș și profite și perderi consună cu cărțile principale și cu estrasele din cărțile auxiliare.

Alăturându-ne propunerii direcțiunei compusă în consonanță cu § 62 din statute referitor la distribuirea profitului net de cor. 252,983-40 fil., tot odată vé rugăm să binevoiți a da atât direcțiunei, cât și comitetului subscris, absolutoriu pentru anul de gestiune 1903.

Sibiiu, 27 Februarie 1904.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Il. Pușcariu m. p. Nicolau Ivan m. p.
Mateiū Voileanu m. p. Ioan Henteș m. p.
Viotor Fincu m. p.

ULTIME SCIRI.

Port-Arthur, 13 Martie. Flota rusécă e gata să iese din nou din rada portului și să întreprindă un nou atac. Afară de un contra-torpiilor ea n'a suferit în ultimul atac nicî o piedecă simțitóre. Schimbarea acésta de tactică dovedesce, că flota rusécă e departe de a fi fost nimicită.

Petersburg, 13 Martie. Generalissimul Kuropatkin a plecat pe câmpul de luptă. Mulțimea i-a făcut ovațiuni entusiaste.

Mukden, 13 Martie. În fie-care și sosesc cu transiberianul regimente de Cazaci în Mancúria. De-alungul fluviului Yalu sporesce în mod simțitor contingentul trupelor rusesci.

Diverse.

Impératul Coreei. Dela declararea răsboiului ruso-japones am avut adeseori ocaziunea să vorbim de Coreea și de împératul ei. Totuși câte-va noué amănunte asupra acestei țeri și a suveranului ei, credem, că vor fi cetite cu interes.

Yi-Hyeunk, împératul Coreei, este al 34-lea suveran din dinastia actuală și e născut în a 25-a și din a 7-a lună coreeană, adecă la 8 Septemvrie 1852. El urmă pe tron regelui Tchyl-Tjong, la 31 Ianuarie 1864 și se proclamă hoangtyei (suveran séu împérat) la 12 Octomvrie 1897. Acest monarch este fórte inteligent și se ocupă de cele mai mici amănunte ale afacerilor statului, căruia a sciut să-i dea o mare desvoltare comercială, încheind tratate cu tóte marile puteri din lume, mai cu semă cu Rusia și cu Franța. Yi-Hyeunk e fórte drept și iubit de supușii lui. În Coreea sunt fórte puțin europeni, și anume: 273 Americani, 140 Englesi, 96 Francesi, 43 Germani și 30 Ruși.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Traian H. Pop.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana” dans de colônă în 5 figuri. *Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață”) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca renașterii noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana”, unicul dans de colônă român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acésta și jubileul de 50 de ani al „Romanei”. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum național, au jucat „Romana” jubilară, adecă au executat acest dans în tocmă după regulele și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii”.

Autorul broșurei explică „Romana” în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furișat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei”, ca ori și unde în ținuturile și țerile locuite de Români acest dans de colônă român să pôtă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adăus la finea broșurei și textul frumoșei și atrăgătoare muzice a „Romanei”, explicând printre note tôte mișcările dansului după tactele muzicii. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana” pretutindeni între noi, a fost tot-deună o dorință viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în quart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei” cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana” se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Martie n. 1904

Renta ungh. de aur 4%	117.70
Renta de corône ungh. 4%	97.95
Impr. căil. fer. ungh. în aur 3 1/2%	89.25
Impr. căil. fer. ungh. în argint 4%	98.05
Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ungh. cu premii	207.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	164.50
Renta de hârtie austr.	99.75
Renta de argint austr.	99.55
Renta de aur austr.	119.—
Rente de corône austr. 4%	99.55
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.55
Losuri din 1860.	151.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.07
Acții de-ale Băncei ungh. de credit	756.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	638.—
Napoleoniori	19.09
Mărci imperiale germane.	117.42 1/2
London vista	240.22 1/2

Sz. 1914—1904.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pascovits Juon végrehajthatónak, Moasa Niculae és neje Pascovits Paraschiva végrehajthatást szenvedő elleni 64 korona 67 fill. tökekövetelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbíróság területén) levő a brassói 4092 sz. tjkönyvben 6635, 6636/1 hrsz. 634 kor. a brassói 4113 sz. tjkönyvben 9976, 9977 hrsz. ingatlan 140 kor-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanra az 1904. évi Május hó 7-ik napján d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz. 42 § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. trv.-cz. 42 §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1904 év február hó 25-én.

A kir. törvényszék mint tlkvi Hatóság.

1—1.(1288)

Kovács s. k.
egyes bíró.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu”
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga și lângă portul postal arstat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Cărți de rugăciuni și predici.

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III. Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru ori-ce timp; și pentru tôte sărbătorile de peste an. Pe lângă predici, se mai adă în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predici pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christ. Conține predici dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70).

Cuvântări bisericesci pre sărbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

„**Cartea Durerii**” de Emil Bougaud, tradusă din originalul francez de Iacob Nicolescu., editura lui Dr. E. Dăianu. Timișoara 1895. O cărtică de mângăere sufletescă, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

„**Cuvântări bisericesci de Massilon**” traduse din originalul francez de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al dieceșei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlu de mai sus care cuprinde 17 predici de ale vestitului orator ecles. franc. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc *răsăriten*, și fie-care este pusă la acea Duminecă sau sărbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predica. Un volum elegant de preste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massilon. — Traducerea se distinge printr-un limbaj ales. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 11 Martie 1904.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos	14	20
"	Grău mijlociu	14	—
"	Grău mai slab	13	80
"	Grău amestecat	9	80
"	Săcară frumoșă.	8	60
"	Săcară mijlociă.	8	—
"	Orz frumos	7	40
"	Orz mijlociu	7	10
"	Ovės frumos	5	20
"	Ovės mijlociu	5	—
"	Cucuruz	8	80
"	Mălaiu (meit)	8	20
"	Mazăre.	15	90
"	Linte	16	80
"	Fasole	14	—
"	Sămēntă de in	15	80
"	Sămēntă de cânepă	7	40
"	Cartofi.	2	10
"	Măzărice.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	04
"	Carne de porc	1	12
"	Carne de perbec.	—	72
100 kil.	Său de vită prospēt.	40	—
"	Său de vită topit	62	—

Pentru morburii de stomac!

Celor ce prin recedă, înbuibare, mâncări greu de mistuit, ferbințeli, prea reaf, s'au viață neregulată și au tras un morb de stomac și anume:

Catar de stomac, cărcei, dureri, mistuire rea, se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun

Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Huberth Ullrich

Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vindecătoare cu vin bun, întărește stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Folosirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la început. De aceea se folosescă de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăială, grêtă, slăbiciune, vomare, dispăre adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de burueni.

Constipația și urmările ca: neastimpăr, colică, bătaie de inimă, insomnie, tulțuțând vinul de burueni. Asemenea curăță din stomac materii stricăcioșe prin eșirea ușoră la scaun.

Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea provin adese-ori din mistuire rea și din dispoziție lănvicioșă a ficatului. Persone cari pățimesc de lișă de apetit, nervositate, dureri de cap, insomnie, tângesc cu ințetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață, și Vinul de burueni excită apetitul, ajută mistuirea și hrănește, mișcă prefacerea substanțelor, alină nervii excitați și produce vioiciune de viață. — Multime de scrisori de mulțumire confirmă acestea.

Vin de burueni se capetă în sticle à 3 cor. și 4 cor. în farmaciile diu: Brașov, Săcele, Cristian, Rășnov, Codlea, Țințari, Helchiu, Bod, Feldiara, Ilyfalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Zăgon, Papolcz, Kovászna, Beresnyó, Sepsi-Szt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon Zsombor, Darocz, Homorod, Kőhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Báránykut, Boldogváros, Boholez, Szásztyukos, Bethlen, Sárkány, Almásmező, Zernest, Törösvár, Vajdarece, V. Ila, N.-Sink, Aiud, Panticeu, Kézdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în tôte farmaciile din orașele mici și mari din Ardeal și din țerile străine. — Farmaciile din Brașov: a d-lor Heinrich G. Obert, Victor Roth, Eugen Neustädter la „Ingerul păzitor”, Ferdinand Jekellus la „Speranța”.

Trimite 3 s'eu mai multe sticle cu prețurile originale în ori și ce localitate din Austro-Ungaria.

— Să se ferescă de imitație. —

Cereți a nume **Vin de burueni a lui Hubert Ullrich.**

Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 4500, spirt de vin 1000, Glicerin 1000, Vin roșu 2400, sirop de fragi 1500, sirop de cireșe 3200, fîncen, anason, rădăcina helen, rădăcină americană, rădăcină de ințian, rădăcină calmus aa. 100. Aceste părți constituive se se amestecă.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provēdut cu cele mai bune mijlōce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté executa ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tôte speciile de serviciuri.

CĂRȚI DE ȘCIINȚA,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

BILANȚURI.

STATUTE.

Compturi, Adrese,
Circulari, Scrisori.

FOI PERIODICE.

Couverte, in lotă mărimea.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PROGRAME ELEGANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

BILETE DE INMORMENTARI.

ANUNȚURI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în giul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei”

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat s'eu lunare.

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoși.